ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 15ης Σεπτεμβρίου 2005 *

Στην υπόθεση C-140/04,

με αντικείμενο αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, που υπέβαλε το hof van beroep te Antwerpen (Βέλγιο) με απόφαση της 11ης Μαρτίου 2004, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 16 Μαρτίου 2004, στο πλαίσιο της δίκης

United Antwerp Maritime Agencies NV

κατά

Belgische Staat,

και

Seaport Terminals NV

κατά

Belgische Staat,

United Antwerp Maritime Agencies NV,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. Jann, πρόεδρο τμήματος, K. Lenaerts, J. N. Cunha Rodrigues (εισηγητή), E. Juhász και Ilešič, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
γραμματέας: M. Ferreira, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 7ης Απριλίου 2005,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η United Antwerp Maritime Agencies NV, εκπροσωπούμενη από τον E. Gevers, advocaat,

— η Seaport Terminals NV, εκπροσωπούμενη από τους P. Hoogmartens και G. Huyghe, advocaten,

— η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από την D. Haven,

— η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον X. Lewis, επικουρούμενο από τον F. Tuytschaever, advocaat,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 26ης Απριλίου 2005,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Η αίτηση εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως αφορά την ερμηνεία του άρθρου 203, παράγραφος 3, τέταρτη περίπτωση, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 302, σ. 1, στο εξής: τελωνειακός κώδικας).

2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο διαφοράς μεταξύ, αφενός, του Belgische Staat (Βελγικού Δημοσίου) και, αφετέρου, της εταιρίας θαλάσσιων μεταφορών United Antwerp Maritime Agencies NV (στο εξής: Unamar) και της εταιρίας αποθηκεύσεως και διανομής Seaport Terminals NV, νυν Katoen Natie Terminals NV (στο εξής: Seaport Terminals), σχετικά με την καταβολή τελωνειακής οφειλής που γεννήθηκε λόγω της υπεξαιρέσεως από την τελωνειακή επιτήρηση εμπορευμάτων που υπόκεινται σε εισαγωγικούς δασμούς.

Η κοινοτική κανονιστική ρύθμιση

Ο τελωνειακός κώδικας

3 Σύμφωνα το άρθρο 37 του τελωνειακού κώδικα:

«1. Τα εμπορεύματα που εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας υπόκεινται σε τελωνειακή επιτήρηση από τη στιγμή της εισόδου τους. Μπορούν επίσης να υποβληθούν σε ελέγχους από τις τελωνειακές αρχές σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

2. Παραμένουν υπό την επιτήρηση αυτή όσο διάστημα χρειάζεται ενδεχομένως για τον καθορισμό του τελωνειακού τους χαρακτήρα [...].»

4 Το άρθρο 38 του εν λόγω κώδικα ορίζει:

«1. Τα εμπορεύματα που εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας πρέπει να προσκομίζονται χωρίς καθυστέρηση από το πρόσωπο που πραγματοποίησε την είσοδο αυτή, χρησιμοποιώντας, κατά περίπτωση, την οδό που καθορίζει η τελωνειακή αρχή και σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται από την αρχή αυτή:

α) είτε στο τελωνείο που καθορίζει η τελωνειακή αρχή ή σε οποιοδήποτε άλλο χώρο που καθορίζει ή εγκρίνει η αρχή αυτή·

2. Παραμένουν υπό την επιτήρηση αυτή όσο διάστημα χρειάζεται ενδεχομένως για τον καθορισμό του τελωνειακού τους χαρακτήρα και, εφόσον πρόκειται για μη κοινοτικά εμπορεύματα και με την επιφύλαξη του άρθρου 82 παράγραφος 1, μέχρις ότου είτε αλλάξουν τελωνειακό χαρακτήρα, είτε εισαχθούν σε ελεύθερη ζώνη ή ελεύθερη αποθήκη, είτε επανεξαχθούν ή καταστραφούν σύμφωνα με το άρθρο 182.

[...]»

5 Κατά το άρθρο 40 του ίδιου κώδικα:

«Τα εμπορεύματα που, κατ' εφαρμογή του άρθρου 38, παράγραφος 1, στοιχείο α', φθάνουν στο τελωνείο ή σε οποιοδήποτε άλλο χώρο που καθορίζεται ή εγκρίνεται από την τελωνειακή αρχή πρέπει να προσκομίζονται στο τελωνείο από το πρόσωπο που εισήγαγε τα εμπορεύματα στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας ή, κατά περίπτωση, από το πρόσωπο που αναλαμβάνει τη μεταφορά των εμπορευμάτων μετά την είσοδο αυτή.»

6 Κατά το άρθρο 43 του τελωνειακού κώδικα:

«Με την επιφύλαξη του άρθρου 45, τα εμπορεύματα που προσκομίζονται στο τελωνείο, κατά την έννοια του άρθρου 40, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συνοπτικής διασάφησης.

Η συνοπτική διασάφηση πρέπει να κατατίθεται μόλις προσκομιστούν τα εμπορεύματα στο τελωνείο. Εντούτοις, η τελωνειακή αρχή μπορεί να παρέχει προθεσμία για την κατάθεση αυτή, η οποία λήγει το αργότερο την πρώτη εργάσιμη μέρα μετά την ημέρα προσκόμισης των εμπορευμάτων στο τελωνείο.»

7 Το άρθρο 44, παράγραφος 2, του εν λόγω κώδικα διαλαμβάνει:

«Η κατάθεση της συνοπτικής διασάφησης πραγματοποιείται:

α) είτε από το πρόσωπο που έχει πραγματοποιήσει την είσοδο των εμπορευμάτων στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας ή, κατά περίπτωση, από το πρόσωπο που έχει αναλάβει τη μεταφορά των εμπορευμάτων, μετά την πραγματοποίηση αυτής της εισόδου·

β) είτε από το πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου έχουν ενεργήσει τα πρόσωπα που αναφέρονται στο στοιχείο α΄.»

8 Το άρθρο 46, παράγραφος 1, του ίδιου κώδικα προβλέπει:

«Τα εμπορεύματα μπορούν να εκφορτωθούν ή να μεταφερθούν από το μέσο μεταφοράς στο οποίο βρίσκονται, μόνο με άδεια της τελωνειακής αρχής, σε χώρους που έχουν καθορισθεί ή εγκριθεί από την αρχή αυτή.

[...]»

9 Το άρθρο 50 του τελωνειακού κώδικα ορίζει:

«Μέχρις ότου λάβουν τελωνειακό προορισμό, τα εμπορεύματα που προσκομίζονται στο τελωνείο θεωρούνται, αμέσως μετά την προσκόμισή τους, ότι βρίσκονται στην τελωνειακή κατάσταση της προσωρινής εναπόθεσης. Τα εμπορεύματα αυτά καλούνται στο εξής "εμπορεύματα σε προσωρινή εναπόθεση"».

10 Κατά το άρθρο 51 του εν λόγω κώδικα:

«1. Τα εμπορεύματα σε προσωρινή εναπόθεση μπορούν να παραμείνουν μόνο σε χώρους που έχουν εγκριθεί από την τελωνειακή αρχή και υπό τους όρους που καθορίζει η εν λόγω αρχή.

2. Η τελωνειακή αρχή μπορεί να απαιτήσει από το πρόσωπο που κατέχει τα εμπορεύματα τη σύσταση εγγύησης για να εξασφαλιστεί η πληρωμή οποιασδήποτε τελωνειακής οφειλής που μπορεί να δημιουργηθεί βάσει των άρθρων 203 ή 204.»

11 Σύμφωνα με το άρθρο 53, παράγραφος 2, του ίδιου κώδικα:

«Η τελωνειακή αρχή μπορεί να μεταφέρει τα εν λόγω εμπορεύματα, με την ευθύνη και τα έξοδα του προσώπου που τα κατέχει, σε ειδικό χώρο που βρίσκεται υπό την επιτήρησή της, έως ότου τακτοποιηθεί η κατάστασή τους.»

12 Το άρθρο 203 του τελωνειακού κώδικα προβλέπει:

«1. Τελωνειακή οφειλή κατά την εισαγωγή γεννάται:

— από την υπεξαίρεση υποκείμενου σε εισαγωγικούς δασμούς εμπορεύματος από την τελωνειακή επιτήρηση.

2. Η τελωνειακή οφειλή γεννάται τη στιγμή κατά την οποία το εμπόρευμα διαφεύγει από την τελωνειακή επιτήρηση.

3. Οφειλέτες είναι:

— το πρόσωπο που υπεξήρεσε το εμπόρευμα από την τελωνειακή επιτήρηση,

— τα πρόσωπα που συνήργησαν στην υπεξαίρεση, ενώ γνώριζαν ή λογικά όφειλαν να γνωρίζουν ότι επρόκειτο για υπεξαίρεση του εμπορεύματος από την τελωνειακή επιτήρηση,

— τα πρόσωπα που απέκτησαν ή κατείχαν το εν λόγω εμπόρευμα και που γνώριζαν ή λογικά όφειλαν να γνωρίζουν, τη στιγμή της απόκτησης ή παραλαβής του εμπορεύματος, ότι επρόκειτο για εμπόρευμα που είχε υπεξαιρεθεί από την τελωνειακή επιτήρηση, καθώς και

— ενδεχομένως, το πρόσωπο το οποίο είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την παραμονή του εμπορεύματος σε προσωρινή εναπόθεση ή από τη χρησιμοποίηση του τελωνειακού καθεστώτος υπό το οποίο έχει τεθεί.»

Ο κανονισμός

13 Σύμφωνα με το άρθρο 183, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2454/93 της Επιτροπής, της 2ας Ιουλίου 1993, για τον καθορισμό ορισμένων διατάξεων εφαρμογής του κανονισμού 2913/92 (ΕΕ L 253, σ. 1, και —διορθωτικό— ΕΕ 1994, L 268, σ. 321, στο εξής: κανονισμός εφαρμογής):

«1. Η συνοπτική διασάφηση πρέπει να υπογράφεται από το πρόσωπο που την καταθέτει.

2. Οι τελωνειακές αρχές θεωρούν και φυλάσσουν τη συνοπτική διασάφηση για να ελέγχουν αν τα εμπορεύματα, στα οποία αυτή αναφέρεται, θα λάβουν τελωνειακό προορισμό μέσα στις προθεσμίες που προβλέπονται στο άρθρο 49 του κώδικα.»

14 Το άρθρο 184 του κανονισμού εφαρμογής ορίζει:

«1. Μέχρις ότου τα εμπορεύματα λάβουν τελωνειακό προορισμό, το πρόσωπο που αναφέρεται στο άρθρο 183, παράγραφος 1, υποχρεούται να προσκομίζει στο σύνολό τους, οποτεδήποτε το ζητήσουν οι τελωνειακές αρχές, τα εμπορεύματα που αποτέλεσαν το αντικείμενο της συνοπτικής διασάφησης και δεν εκφορτώθηκαν από το μεταφορικό μέσο στο οποίο βρίσκονται.

2. Κάθε πρόσωπο το οποίο κατέχει διαδοχικά τα εμπορεύματα, μετά την εκφόρτωσή τους, για να προβεί στη μετακίνηση ή την αποθήκευσή τους, είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση της υποχρέωσης προσκόμισης των εμπορευμάτων στο σύνολό τους, οποτεδήποτε το ζητήσουν οι τελωνειακές αρχές.»

Η διαφορά της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

15 Κατά την απόφαση περί παραπομπής, η Unamar υπέβαλε στο τελωνείο της Αμβέρσας συνοπτική διασάφηση παρτίδας τσιγάρων ως μη κοινοτικού προϊόντος, διασάφηση η οποία εγκρίθηκε στις 9 Ιουνίου 1996. Στις 18 Ιουνίου 1996, η Seaport Terminals εκφόρτωσε το εμπορευματοκιβώτιο που περιείχε την εν λόγω παρτίδα από το πλοίο M/S Cap Trafalgar, με το οποίο το σχετικό εμπόρευμα είχε μεταφερθεί

από την Paranagua (Βραζιλία) προς την Αμβέρσα. Η Seaport Terminals εναπέθεσε το εν λόγω εμπορευματοκιβώτιο στην προκυμαία, χωρίς να του δοθεί εγκεκριμένος τελωνειακός προορισμός. Στις 19 Ιουνίου 1996, διαπιστώθηκε ότι το εμπορευματοκιβώτιο είχε κλαπεί την προηγουμένη, οπότε δεν μπορούσε πλέον να προσκομιστεί στις τελωνειακές αρχές.

16 Η βελγική διοίκηση τελωνείων και ειδικών φόρων καταναλώσεως συνήγαγε ότι το επίμαχο εμπορευματοκιβώτιο είχε εισαχθεί στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ενώσεως παράτυπα και, ως εκ τούτου, είχε γεννηθεί τελωνειακή οφειλή λόγω εισαγωγής.

17 Κατά συνέπεια, η εν λόγω διοίκηση εξέδωσε, στις 13 Μαρτίου 1998, διαταγή κατά της Unamar και της Seaport Terminals, αντιστοίχως, με την οποία καλούσε εκάστη εξ αυτών να καταβάλουν το ποσό των 785 555,04 ευρώ, πλέον τόκων και εξόδων, ως εισαγωγικούς δασμούς και ειδικούς φόρους καταναλώσεως.

18 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει επίσης ότι η εν λόγω διοίκηση βασίζεται νομικώς στα άρθρα 202, παράγραφοι 1 και 3, και 203 του τελωνειακού κώδικα, καθώς και, όσον αφορά τη Seaport Terminals, στο άρθρο 184, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής.

19 Οι Unamar και Seaport Terminals άσκησαν ανακοπή κατά των διαταγών που τους είχαν απευθυνθεί. Με απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2002, το rechtbank van eerste aanleg te Antwerpen συνένωσε τις εν λόγω ανακοπές και εν συνεχεία τις απέρριψε ως αβάσιμες.

20 Οι Unamar και Seaport Terminals άσκησαν στις 14 Οκτωβρίου 2002 και 9 Ιανουαρίου 2003, αντιστοίχως, έφεση κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του hof van beroep te Antwerpen, το οποίο αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο τα ακόλουθα προδικαστικά ερωτήματα:

«1) Μπορεί ως πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παραμονή του εμπορεύματος σε προσωρινή εναπόθεση (κατά την έννοια του άρθρου 203, παράγραφος 3, τελευταία περίπτωση, του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, που θεσπίστηκε με τον κανονισμό [...] 2913/92 [...], στο εξής: ΚΤΚ), να θεωρηθεί το πρόσωπο το οποίο πρέπει να προσκομίσει τα εμπορεύματα στο τελωνείο (άρθρο 40 του ΚΤΚ) και ως εκ τούτου ο ενεργών για λογαριασμό του πρέπει να καταθέσει τη συνοπτική διασάφηση (άρθρο 44, παράγραφος 2, του ΚΤΚ) και να την υπογράψει (άρθρο 183, παράγραφος 1, των διατάξεων εφαρμογής του κοινοτικού τελωνειακού κώδικα, που καθορίστηκαν με τον κανονισμό [...] 2454/93 [...], στο εξής: κανονισμός εφαρμογής) και οφείλει να προσκομίσει τα εμπορεύματα στις τελωνειακές αρχές, εφόσον δεν εκφορτώθηκαν από το μεταφορικό μέσο στο οποίο βρίσκονταν, μέχρις ότου τα εμπορεύματα αυτά λάβουν τελωνειακό προορισμό;

2) Μπορεί ως πρόσωπο που είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παραμονή του εμπορεύματος σε προσωρινή εναπόθεση (κατά την έννοια του άρθρου 203, παράγραφος 3, τελευταία περίπτωση, του ΚΤΚ) να θεωρηθεί το πρόσωπο το οποίο κατέχει τα εμπορεύματα μετά την εκφόρτωσή τους για να προβεί στη μετακίνηση ή την αποθήκευσή τους και ως εκ τούτου θεωρείται βάσει του άρθρου 51, παράγραφος 2, και του άρθρου 53, παράγραφος 2, του ΚΤΚ κάτοχος των εμπορευμάτων και επομένως υπεύθυνος για τη βάσει του άρθρου 184, παράγραφος 2, του κανονισμού εφαρμογής εκτέλεση της υποχρέωσης προσκόμισης των εμπορευμάτων στο σύνολό τους, οποτεδήποτε το ζητήσουν οι τελωνειακές αρχές;

3) Αν στο πρώτο και στο δεύτερο ερώτημα δοθεί καταφατική απάντηση, μπορούν τα κατά την έννοια αυτών των ερωτημάτων πρόσωπα να θεωρηθούν

συγχρόνως και επομένως ως αλληλεγγύως υπόχρεοι εκ τελωνειακής οφειλής, αν υποτεθεί ότι τα κατά την έννοια του πρώτου και του δεύτερου ερωτήματος πρόσωπα διαφέρουν (εν προκειμένω, αντιστοίχως, ο εκπρόσωπος της ναυτιλιακής εταιρίας με την οποία τα εμπορεύματα εισήλθαν στην Κοινότητα και ο επιφορτισμένος με τη φροντίδα των εμπορευμάτων ο οποίος είναι υπεύθυνος για την αποθήκευση και τη μετακίνηση των εμπορευμάτων στην υποδειχθείσα από τις τελωνειακές αρχές θέση εκφορτώσεως/προκυμαία);

4) Αν στο τρίτο ερώτημα δοθεί καταφατική απάντηση, εξακολουθεί το κατά την έννοια του πρώτου ερωτήματος πρόσωπο να είναι οφειλέτης, μέχρις ότου δοθεί στα εμπορεύματα τελωνειακός προορισμός, ανεξαρτήτως του γεγονότος ότι τα εμπορεύματα, μετά την εκφόρτωση από το μεταφορικό μέσο με το οποίο εισήλθαν στην Κοινότητα, αποθηκεύθηκαν ή μετακινήθηκαν από το πρόσωπο που αναφέρεται στο δεύτερο ερώτημα;

5) Αν στο τρίτο ερώτημα δοθεί αρνητική απάντηση, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι το κατά την έννοια του πρώτου ερωτήματος πρόσωπο εξακολουθεί να είναι υπόχρεο εκ τελωνειακής οφειλής, μέχρις ότου τα εμπορεύματα αναληφθούν από το κατά την έννοια του δεύτερου ερωτήματος πρόσωπο και καθίσταται οφειλέτης το κατά την έννοια του δεύτερου ερωτήματος πρόσωπο από τη στιγμή κατά την οποία ευθύνεται για την αποθήκευση και τη μετακίνηση των εμπορευμάτων;

6) Αν στο πρώτο ερώτημα δοθεί καταφατική απάντηση και στο δεύτερο αρνητική, πρέπει τότε το κατά την έννοια του πρώτου ερωτήματος πρόσωπο να θεωρηθεί ότι εξακολουθεί να είναι οφειλέτης, μέχρις ότου τα εμπορεύματα αναληφθούν από το κατά την έννοια του δεύτερου ερωτήματος πρόσωπο ή μέχρις ότου τα εμπορεύματα λάβουν τελωνειακό προορισμό;»

Επί των προδικαστικών ερωτημάτων

21 Με τα ερωτήματα αυτά, τα οποία επιβάλλεται να εξεταστούν από κοινού, το αιτούν δικαστήριο ερωτά κατ' ουσίαν αν το άρθρο 203, παράγραφος 3, τέταρτη περίπτωση, του τελωνειακού κώδικα πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι το «πρόσωπο το οποίο είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την παραμονή του εμπορεύματος σε προσωρινή εναπόθεση» μπορεί να προσδιορίζει τόσο το πρόσωπο το οποίο οφείλει να προσκομίζει το εμπόρευμα στο τελωνείο κατά την έννοια του άρθρου 40 του ίδιου κώδικα όσο και εκείνο το οποίο, κατόπιν εκφορτώσεως του εμπορεύματος αυτού, κατέχει το εμπόρευμα προκειμένου να διασφαλίσει τη μεταφορά ή την αποθήκευσή του. Σε περίπτωση καταφατικής απαντήσεως, το αιτούν δικαστήριο ερωτά αν τα εν λόγω πρόσωπα μπορούν, υπό περιστάσεις όπως εκείνες της υποθέσεως της κύριας δίκης, να θεωρηθούν ότι ευθύνονται εις ολόκληρον για την πληρωμή της τελωνειακής οφειλής.

22 Προκειμένου να δοθεί απάντηση στα ερωτήματα αυτά, επιβάλλεται να εξεταστούν οι διατάξεις του τελωνειακού κώδικα και του κανονισμού εφαρμογής σχετικά με το εφαρμοστέο καθεστώς στα εμπορεύματα τα οποία εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας τα οποία δεν έχουν ακόμη λάβει τελωνειακό προορισμό.

23 Σύμφωνα με το άρθρο 38, παράγραφοι 1, στοιχείο α', και 2, του τελωνειακού κώδικα, τα εμπορεύματα τα οποία εισέρχονται στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας πρέπει να προσκομίζονται χωρίς καθυστέρηση από το πρόσωπο που πραγματοποίησε την είσοδο αυτή ή, ενδεχομένως, το πρόσωπο που αναλαμβάνει τη μεταφορά των εμπορευμάτων μετά την είσοδό τους, στο τελωνείο που καθορίζει η τελωνειακή αρχή ή σε οποιοδήποτε άλλο χώρο που καθορίζει ή εγκρίνει η αρχή αυτή. Κατά το άρθρο 40 του ίδιου κώδικα, τα εμπορεύματα αυτά πρέπει να προσκομίζονται στο τελωνείο από τα ίδια αυτά πρόσωπα.

24 Βάσει του άρθρου 43 του ίδιου κώδικα, τα εμπορεύματα που προσκομίζονται στο τελωνείο, κατά την έννοια του άρθρου 40, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συνοπτικής διασάφησης η οποία πρέπει, κατ' αρχήν, να κατατίθεται μόλις προσκομιστούν τα εμπορεύματα στο τελωνείο. Από το άρθρο 44, παράγραφος 2, στοιχεία α' και β', του τελωνειακού κώδικα προκύπτει ότι η κατάθεση της διασαφήσεως αυτής πρέπει να πραγματοποιείται είτε από το πρόσωπο που έχει πραγματοποιήσει την είσοδο των εμπορευμάτων στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας ή, κατά περίπτωση, από το πρόσωπο που έχει αναλάβει τη μεταφορά των εμπορευμάτων, μετά την πραγματοποίηση αυτής της εισόδου, είτε από το πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου έχουν ενεργήσει τα δύο αυτά πρόσωπα.

25 Το άρθρο 50 του τελωνειακού κώδικα διαλαμβάνει ότι, μέχρις ότου λάβουν τελωνειακό προορισμό, τα εμπορεύματα που προσκομίζονται στο τελωνείο θεωρούνται, αμέσως μετά την προσκόμισή τους, ως εμπορεύματα σε προσωρινή εναπόθεση.

26 Το άρθρο 46, παράγραφος 1, του ίδιου κώδικα ορίζει ότι τα εμπορεύματα αυτά μπορούν να εκφορτωθούν ή να μεταφερθούν από το μέσο μεταφοράς στο οποίο βρίσκονται μόνο με άδεια της τελωνειακής αρχής σε χώρους που έχουν καθοριστεί ή εγκριθεί από την αρχή αυτή.

27 Κατά το άρθρο 51, παράγραφος 2, του κώδικα αυτού, οι τελωνειακές αρχές μπορούν να απαιτήσουν από το πρόσωπο που κατέχει τα εμπορεύματα τη σύσταση εγγυήσεως για να εξασφαλιστεί η πληρωμή οποιασδήποτε τελωνειακής οφειλής που μπορεί να γεννηθεί βάσει του άρθρου 203 του ίδιου κώδικα.

28 Από το άρθρο 203, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα προκύπτει ότι η υπεξαίρεση υποκείμενου σε εισαγωγικούς δασμούς εμπορεύματος από την τελωνειακή επιτήρηση γεννά, από την ίδια τη στιγμή της εν λόγω υπεξαιρέσεως, τελωνειακή οφειλή κατά την εισαγωγή (βλ., ιδίως, απόφαση της 20ής Ιανουαρίου 2005,, Honeywell Aerospace, Συλλογή 2005, σ. I-689, σκέψη 18). Σύμφωνα με τη

νομολογία του Δικαστηρίου, η υπεξαίρεση από την τελωνειακή επιτήρηση περιλαμβάνει οποιαδήποτε πράξη ή παράλειψη που έχει ως αποτέλεσμα να παρεμποδίζει, προσωρινά έστω, την πρόσβαση της αρμόδιας τελωνειακής αρχής στο ευρισκόμενο υπό τελωνειακή επιτήρηση εμπόρευμα και την εκ μέρους της πραγματοποίηση των ελέγχων που προβλέπει το άρθρο 37, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα (βλ., ιδίως, προαναφερθείσα απόφαση Honeywell Aerospace, σκέψη 19).

29 Κατ' εφαρμογήν του άρθρου 203, παράγραφος 3, τέταρτη περίπτωση, του εν λόγω κώδικα, οφειλέτες της τελωνειακής οφειλής είναι, σε μια τέτοια περίπτωση, διάφορες κατηγορίες προσώπων, δηλαδή εκτός ειδικότερα από τους δράστες της υπεξαιρέσεως, ενδεχομένως, «το πρόσωπο το οποίο είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την προσωρινή εναπόθεση του εμπορεύματος».

30 Όπως έκρινε το Δικαστήριο, ο κοινοτικός νομοθέτης, από την έναρξη ισχύος του τελωνειακού κώδικα, θέλησε να καθορίσει κατά τρόπο ολοκληρωμένο τις προϋποθέσεις προσδιορισμού των οφειλετών μιας τελωνειακής οφειλής (αποφάσεις της 23ης Σεπτεμβρίου 2004, , Spedition Ulustrans, Συλλογή 2004, σ. I-8633, σκέψη 39, και της 3ης Μαρτίου 2005,, Papismedov κ.λπ., Συλλογή 2004, σ. I-1667, σκέψη 38).

31 Από τη διάταξη περί παραπομπής προκύπτει ότι τα εμπορεύματα που αποτελούν αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης προσκομίστηκαν στο αρμόδιο τελωνείο αποτέλεσαν αντικείμενο συνοπτικής διασάφησης μέχρις ότου λάβουν τελωνειακό προορισμό και, επομένως, θεωρούνται εμπορεύματα σε προσωρινή εναπόθεση. Εξάλλου, δεν αμφισβητείται ότι τα εμπορεύματα αυτά υπεξαιρέθηκαν από την τελωνειακή επιτήρηση κατόπιν κλοπής που πραγματοποιήθηκε αφού τα εμπορεύματα είχαν εκφορτωθεί από το πλοίο και τοποθετηθεί στην προκυμαία από τη Seaport Terminals.

32 Το αιτούν δικαστήριο ζητεί να πληροφορηθεί αν, σε μια τέτοια περίπτωση, το πρόσωπο το οποίο προσκόμισε το επίδικο εμπόρευμα στο τελωνείο κατά την έννοια του άρθρου 40 του τελωνειακού κώδικα, καθώς και εκείνο το οποίο, μετά την εκφόρτωσή του, κατέχει το εμπόρευμα προκειμένου να διασφαλίσει τη μεταφορά ή την αποθήκευσή του μπορούν να θεωρηθούν οφειλέτες της τελωνειακής οφειλής ως τα πρόσωπα τα οποία είναι υπεύθυνα για την «εκτέλεση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την προσωρινή εναπόθεση του εμπορεύματος» κατά την έννοια του άρθρου 203, παράγραφος 3, τέταρτη περίπτωση, του τελωνειακού κώδικα.

33 Όπως ορθώς υποστήριξαν η Unamar και η Επιτροπή, όταν το εμπόρευμα σε προσωρινή εναπόθεση εκφορτώθηκε από το μεταφορικό μέσο επί του οποίου βρισκόταν και αποθηκεύθηκε εν αναμονή τελωνειακού προορισμού, το πρόσωπο που κατέχει το εν λόγω εμπόρευμα είναι οφειλέτης της τελωνειακής οφειλής βάσει του εν λόγω άρθρου 203, παράγραφος 3, τέταρτη περίπτωση, κατά τη στιγμή της υπεξαιρέσεως του εμπορεύματος αυτού από την τελωνειακή επιτήρηση.

34 Όσον αφορά τις «υποχρεώσεις που προκύπτουν από την προσωρινή εναπόθεση του εμπορεύματος» κατά την έννοια της τελευταίας αυτής διατάξεως, το άρθρο 184, παράγραφος 1, του κανονισμού εφαρμογής ορίζει πράγματι ότι το πρόσωπο που αναφέρεται στο άρθρο 183, παράγραφος 1, του ίδιου κανονισμού, δηλαδή το πρόσωπο το οποίο υπέγραψε τη συνοπτική διασάφηση, υποχρεούται να προσκομίζει στο σύνολό τους, οποτεδήποτε το ζητήσουν οι τελωνειακές αρχές, τα εμπορεύματα που αποτέλεσαν το αντικείμενο της συνοπτικής διασάφησης και δεν εκφορτώθηκαν από το μεταφορικό μέσο στο οποίο βρίσκονται. Αντιθέτως, κατά την παράγραφο 2 του ίδιου άρθρου, «[κ]άθε πρόσωπο το οποίο κατέχει διαδοχικά τα εμπορεύματα, μετά την εκφόρτωσή τους, για να προβεί στη μετακίνηση ή την αποθήκευσή τους, είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση» της υποχρεώσεως αυτής.

35 Από το ίδιο το γράμμα του άρθρου 184 του κανονισμού εφαρμογής προκύπτει ότι το αποφασιστικό κριτήριο για τον προσδιορισμό του προσώπου το οποίο υπέχει την

υποχρέωση να προσκομίζει τα εμπορεύματα σε προσωρινή εναπόθεση οποτεδήποτε το ζητήσουν οι τελωνειακές αρχές είναι, για την περίοδο που έπεται της εκφορτώσεως των εμπορευμάτων, η κατοχή αυτών. Ο κάτοχος είναι αυτός που έχει τη φύλαξη αυτών των εμπορευμάτων και που είναι σε θέση να τα προσκομίσει σε κάθε ζήτηση, αφού το πρόσωπο το οποίο υπέγραψε τη συνοπτική διασάφηση δεν ασκεί πλέον, τη στιγμή αυτή, τον υλικό έλεγχο επί των εν λόγω εμπορευμάτων.

36 Η υποχρέωση αυτή αποβλέπει στο να διασφαλίσει καλύτερα, μέσω του κριτηρίου της κατοχής, τον εκ μέρους των τελωνειακών αρχών έλεγχο των εμπορευμάτων σε προσωρινή εναπόθεση, που προβλέπει το άρθρο 37, παράγραφος 1, του τελωνειακού κώδικα.

37 Η ερμηνεία αυτή επιρρωννύεται από το άρθρο 51, παράγραφος 2, του εν λόγω κώδικα, το οποίο προβλέπει ότι οι τελωνειακές αρχές μπορούν να απαιτήσουν από το πρόσωπο που «κατέχει» τα εμπορεύματα τη σύσταση εγγυήσεως για να εξασφαλιστεί η πληρωμή οποιασδήποτε τελωνειακής οφειλής που μπορεί να γεννηθεί βάσει του άρθρου 203 του ίδιου κώδικα.

38 Ως προς την υποχρέωση που συνίσταται στο να δοθεί τελωνειακός προορισμός στα εμπορεύματα σε προσωρινή εναπόθεση εντός των καθοριζομένων προθεσμιών σύμφωνα με το άρθρο 49 του τελωνειακού κώδικα, υποχρέωση την οποία υπέχει, ενδεχομένως, ο διασαφητής, αυτή δεν εμπίπτει στις διατάξεις του άρθρου 203, παράγραφος 3, τέταρτη περίπτωση, του ίδιου κώδικα, που σκοπεί μόνον τις υποχρεώσεις που είναι ίδιες της «παραμονής» των εμπορευμάτων σε προσωρινή εναπόθεση.

39 Επομένως, το «πρόσωπο το οποίο είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την παραμονή του εμπορεύματος σε προσωρινή εναπόθεση» κατά την έννοια του άρθρου 203, παράγραφος 3, τέταρτη περίπτωση, του τελωνειακού κώδικα προσδιορίζει, μετά την εκφόρτωση των εν λόγω εμπορευμάτων, το πρόσωπο το οποίο έχει στην κατοχή του τα εμπορεύματα αυτά.

40 Το άρθρο 213 του τελωνειακού κώδικα, το οποίο ορίζει ότι σε περίπτωση περισσοτέρων οφειλετών για την αυτή τελωνειακή οφειλή, όλοι υπέχουν εις ολόκληρον υποχρέωση για την πληρωμή της εν λόγω οφειλής, δεν αναιρεί την ερμηνεία αυτή, στο μέτρο που σε κατάσταση όπως εκείνη της κύριας δίκης, το πρόσωπο το οποίο υπέγραψε τη συνοπτική διασάφηση, αντιθέτως προς εκείνο το οποίο, μετά την εκφόρτωση του εμπορεύματος, το κατέχει, δεν υποχρεούται να το προσκομίσει οποτεδήποτε το ζητήσει η τελωνειακή αρχή.

41 Βάσει των προεκτεθέντων, επιβάλλεται στα υποβληθέντα ερωτήματα να δοθεί η απάντηση ότι το άρθρο 203, παράγραφος 3, τέταρτη περίπτωση, του τελωνειακού κώδικα πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι το «πρόσωπο το οποίο είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την παραμονή του εμπορεύματος σε προσωρινή εναπόθεση» προσδιορίζει το πρόσωπο το οποίο, μετά την εκφόρτωση του εν λόγω εμπορεύματος, κατέχει τούτο προκειμένου να διασφαλίσει τη μεταφορά ή την αποθήκευση.

Επί των δικαστικών εξόδων

42 Δεδομένου ότι η διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαίνεται:

Το άρθρο 203, παράγραφος 3, τέταρτη περίπτωση, του κανονισμού (ΕΟΚ) 2913/92 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 1992, περί θεσπίσεως κοινοτικού τελωνειακού κώδικα πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι το «πρόσωπο το οποίο είναι υπεύθυνο για την εκτέλεση των υποχρεώσεων που προκύπτουν από την παραμονή του εμπορεύματος σε προσωρινή εναπόθεση» προσδιορίζει το πρόσωπο το οποίο, μετά την εκφόρτωση του εν λόγω εμπορεύματος, κατέχει τούτο προκειμένου να διασφαλίσει τη μεταφορά ή την αποθήκευση.

(υπογραφές)